

2.3 působení ekonomických a morálních stimúlů na různé skupiny, 2.4 faktory podnikového klimatu, 2.5 fluktuace, 2.6. chování vedoucích, 2.7 vztah chování vedoucích a informací, 2.8 sociologické problémy přípravy řídicích kádř; 3. *Organizace řízení* — 3.1 organizační typy, 3.2 metody řízení, 3.3 sociální modely řídicí činnosti, 3.4 sociologické analýzy praktických experimentů; 4. *Metody sociálních výzkumů v průmyslu*. I když tento přehled není úplný, je podnětný. Autor žádá lepší zajištění výzkumné práce a mezi socialistickými zeměmi, které v tomto ohledu mají před NDR značný předstih, jmenuje i ČSSR (sic!). (Upozorňujeme, že plný překlad Borchardova článku vyšel v časopise „My 65“, 1965, č. 3.)

D. S.

Klein A., Speigner W., Ergebnisse einer betriebssoziologischen Untersuchung

in: „Wirtschaftswissenschaft“ 1964, č. 11.

Po vědoslovném úvodu, v němž je úkol marxistické podnikové sociologie formulován jako studie zákonitostí, které jsou základem utváření a vývoje socialistických výrobních kolektivů, autoři rozebírají význam podnikového klimatu, formálních a neformálních skupin v podniku. Za důležité objekty výzkumů považují konflikty a informační vazby. Ve druhé části jsou podány výsledky průzkumů 5 pracovních skupin. Byly zjišťovány, škálovány a kvantifikovány postoje jejich členů k podniku. Obzvláště nepříznivé na tyto postoje působily nedostatky v organizaci práce, neinformovanost, nedostatečné respektování návrhů, nedostatečné hodnocení kvality při odměňování, nespokojenost s vedením i s činností společenských organizací. Příznivě působila spokojenost s jednáním bezprostředních nadřízených, sociální jistota a neformální vztahy ve skupinách. Tyto vztahy byly studovány speciálně s použitím sociometrických metod. Určité napětí mezi podskupinami souviselo i se světónázorovými rozdíly, hlavní však byly sociálně lidské motivy.

D. S.

Burch W. R. J.: The Play World of Camping: Research into the Social Meaning of Outdoor Recreation

American Journal of Sociology, sv. 70, č. 5, 1965, str. 604—612, 1 tab.

Autor procestoval se ženou a 3 dětmi v roce 1962 12 rekreačních táborů ve státních leších Oregonu a hovořil s 288 rodinami o táboření v lese. Studoval vztah mezi zaměstnáním a způsobem táboření, denním programem rekreace, volbou her a rozdělení práce na mužskou a ženskou. Činnost v táboře rozdělil na 6 skupin: Symbolická práce (s trofejemi, lov, rybolov, houbaření, sběr dřeva atd.). Expresivní hry (plavání, vodní lyže, veslování). „Volné hry“ (odpočívání, slunění, čtení). „Organizované“ hry (kopaná, volejbal atd.). Substituční hry (stavění a udržování tábořiště,

vaření, oheň). Společenské hry (konverzace, pití, zpěv, procházky). Velkou úlohu hraje každodenní „rituál“ a sportovní zdatnost. Hry, které ženy považují za „normální“, jsou mužům příliš „prozaické“, vyžadují „dramatičtější“ činnost. „Hra na táboření“ vyhovuje typu amerického mužského hrdiny, kdežto žena „hraje“ statečnou, ale mírnou „pionýrskou matku“. Jsou hry oběma pohlavím společné (plavání, konverzace, pití, tanec), ale mnoho „mužských“ her si oblíbují ženy (rybaření, lov, vodní lyže). Hry se v každé generaci mění. Dnešní generace vyhledává způsoby i místa rekreace svých dědů, nikoliv otců. Dává přednost volnému táboření před organizovanými táborovými celky. Je nápadná snaha po „starém pionýrském táboření“, odmítá se „kultura“ (sirky, zapalovače, stany). Autor podává rozbor zkoumaného souboru podle věku, pohlaví, zaměstnání a původu a uvádí tyto skutečnosti do vztahů se způsoby rekreace jeho členů. Zjišťuje, že dnešní člověk pro svou rovnováhu absolutně potřebuje „hru“ jako vyrovnávací sociálně psychologický faktor.

—cy—

Bourdieu, P. et M.-C., Le paysan et la photographie

in: Revue française de sociologie, VI, 1965, 164—174.

Metodicko-analytická studie o funkci fotografie v životě vesnického obyvatelstva je příspěvkem k sociologii kultury. Autoři hodnotí význam fotografie pro vesníčana a ptají se, proč fotografie je na venkově ještě stále řídkým zjevem. Je to nedostatek přístupu k „technice“, nebo to souvisí s kulturní úrovní v širším smyslu? Zatím se fotografie na venkově vyskytuje jen jako doklad slavnostních příležitostí, především svateb. Fotografie pořizovaná při křtu je vzácnější. Snímek zobrazuje shromáždění příbuzných a má svůj specifický význam pro dokumentaci rodinného života. Rodinné fotografie jsou ukládány obvykle odděleně od ostatních „všedních“ snímků, aby byly méně přístupné náhodným příchozím a návštěvám. Naopak „slavnostní“ fotografie jsou vyjímány ze schránky, do nichž jsou pravidelně ukládány, a při jejich ukazování je zachováván jakýsi ceremoniel a vytvářena slavnostní nálada. Obecně však platí, že fotografie je pro venkovana v každém směru „marnivostí“, s čímž je spojeno její menší rozšíření a určitá obřadnost při zacházení s obrázky. Venkován považuje osobu mající vztah k fotografování a fotografiím za „poměstěného“ člověka, za někoho, kdo se chce povýšit nad ostatní obyvatele vesnice. Studie, která je jednou z verzí napsanou na toto téma pro knihu *Un art moyen, essai sur les usages sociaux de la photographie* (Editions de Minuit), je pro našeho sociologa i zajímavým příspěvkem k poznání úrovně materiální kultury technického typu na francouzském venkově.

V. S.